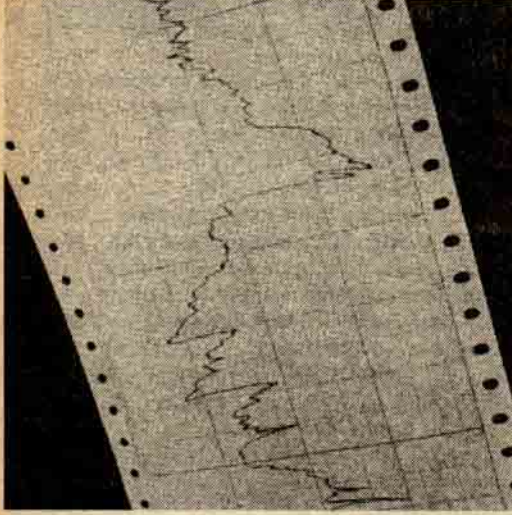
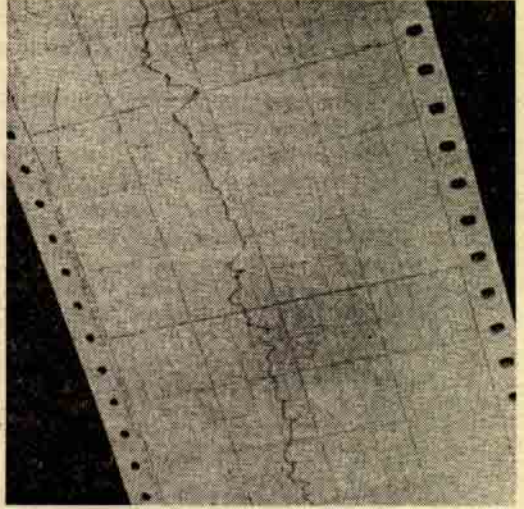

BU YEŞİL BİTKİ SİZİ DÜŞÜNDÜĞÜNÜZÜ BİLİYOR

Bitkiler çevrelerinde olup bitenleri duyabiliyor ve bu tür ilkel algılar bir poligraf üzerine kaydedilebiliyor. Bu bitki yanında yapılan sakin bir konuşma süresince çok memnun görünüyor. Fakat biraz bekleyelim.

Bu bitki deneycinin heyecanını duyduğundan grafikte keskin değişiklikler belirli şekilde görülüyor. Bitkiler de sahiplerinin korku ve sevinçlerini paylaşabiliyorlar, hem de birlikte bir gezintiye lüzum kalmadan.

Ispanyol Sarmaşığı sizi gözetliyor! Tuhaf değil mi? Pek de değil. Yeşil bitkiler üzerinde, ayrı ayrı yapılan çeşitli incelemeler, çok basit gibi görülen bu hayat şeklinin birçok kimselerce sanıldığı kadar ilkel olmadığını göstermiştir. Yeşil bitkiler, bir çeşit sinir sistemine delâlet eden ilkel algılara sahipler, duygusal olguları sezebiliyorlar ve eldeki biginin büyük kısmı da masum bir deneyin sonucu.

Herşey bir yalan bulma uzmanı olan Mr. Cleve Backster bir bitkiyi sularken başladı. Uzman, yalan detektörü ilkelerini uygulayarak, topraktan bitkinin tepesine kadar su gidişini çizmeğe karar verdi. Bu testler deneye tâbi tutulan kimsenin, azaldığı zaman polgraftaki grafiğin yükselmesine sebep olan direncinden duygusal tepkiyi ölçmektedir. Böylece, elektrotları bir bitkinin yaprağına bağladı.

Acaba deney konusu bir bitki olunca neler olacak? Sonuçlar beklenenden çok farklı oldu. Mr. Backster Wheatstone köprüsü devresini kullanarak, poligraf şeridinde yapraktaki rutubet artışını ölçmeyi tasarlamıştı. Fakat bir dakikalık bir çizimden sonra grafik, kısa süreli bir duygusal tenbih altında bulunan insanınkine çok yakın çıkmıştı. Bu da bir çeşit duygusal yanıtı işaret ediyordu.

Bunun üzerine Backster başka bir duygusal tepkiyi harekete getirmeye ve bunun için de bir kibrit alarak bitkinin bir yaprağını yakmağa karar verdi. Bu düşünceden de şu sonuç elde edildi: Grafikte, yukarıya doğru dik ve uzun bir çizgi ile beliren, keskin bir değişiklik. Backster bitkiyi ne ellemiş, ne de yerinden oynatmıştı, sadece onun canını yakmak istemişti. Bu da, bir çeşit belirsiz bir algının varlığını gösterir nitelikteydi.

ZİN NE LİYOR

adece poligraf elektrotlarını yaprağa ağılamakla (altına gazlı bez koyarak) Mr. Backster hiç beklenmedik bilgiler kaydediyor. Bu şerit, harpten söz edilmekle gösterilen «endişeyi» açıklıyor.

KİYE
TEKNİK
KURUMU
KÜTÜPHANESİ

Benzer deneyler Moskova'da benzer sonuçlar verdi: Yapılan yüzlerce testin hepsi, daha ilkel olmakla beraber genellikle hayvanlarda olduğu gibi çalışan bir sinir sisteminin varlığına işaret etti. Deneylerde elektronik aletler kullanıldı ve aletlerin hepsi bitkilerin çevrelerinde olup bitenleri duyma yeteneğinde olduklarını kaydetti. Bitkiler çevrelerinde bulunan şeyleri sezebiliyor ve âni ve şiddetli hava değişikliklerine karşı fizyolojik ayarlamalar yapabiliyorlar. İşaretler almıyor, alınan işaretler, özel kanallardan bu bilgini aldığı merkeze iletiyor ve orada işlenerek gereği yapıyor. Bilgi düzenli dinlenme dönemleri gerektiren, belirli bir yaşam temposuna da işaret ediyordu. Bitkiler gece ile gündüz arasındaki farkı da sezebiliyor. Gerek Rusların, gerekse Backster'in bulguları bitki yaşamında, bir de ilkel bir belleğin varlığını gösteriyor.

Bulguların en hayret vericilerinden bir tanesi de, herhalde, bitkilerin yalnız kendi öz varlıklarına yapılan tehditlere karşı değil, diğer yaşam şekillerindeki duygusal bunalımlara da tepki göstermeleridir. Mr. Backster bunu belgelemek için bir «ölüm makinesi» kurmuştur. Makinenin kurbanları, rastgele ve birdenbire kaynar suya atılarak öldürülen mini karidesler olmuştur. Bitkiler de aynı odaya konmuştur ve bitkiler, her karidesin ölümünde bir duygusal tepki kaydeden bilgini bir kez daha hayrete düşürmüşlerdir.

Bu şaşırtıcı sonuçları iyice incelemek için başka bir test daha yapılmıştır. Bir odaya iki bitkiyi görmek üzere altı kişi sokulmuştur. Son olarak içeri Backster girerek, bitkilerden birini, saksısından çıkarılarak, iyice örselendikten sonra «ölümüş» halde yere atılmış bulmuştur. Suç-

luyu yalnız geri kalan bitki bilmektedir. Adamlar teker teker, bitkinin bir kez daha poligrafa bağlandığı odaya alınmışlardır. «Öldüren» içeri girince, bitki derhal bir duygusal tepki göstermiştir. Oldukça alışılmamış bir baştanlık.

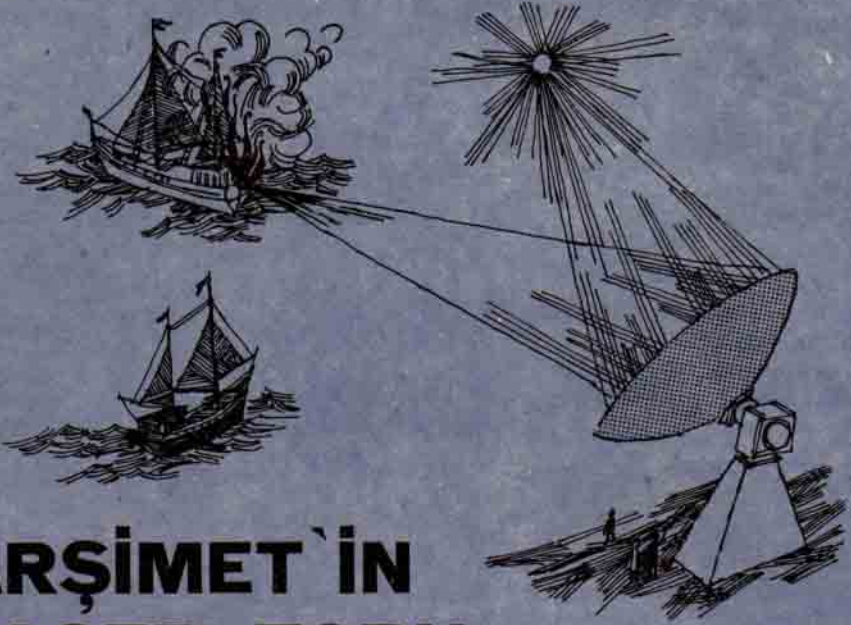
İnsanlar gibi, bitkiler de sonunda bu tür tahrikleri kamksıyor gibiler. Bir çeşit bellek. Oldukça tuhaf bir bilgi, fakat

algılarla ilgili fikirlerimiz bakımından inanılmaz sonuçlar taşıyor.

Bu bitkilerdeki duyguların niteliğini korku; ferahlık, sevinç? hiç kimse tam olarak söyleyemez. Bununla beraber bu, tüm hücre yaşamında bir haberleşme zincirinin varlığına delâlet eder.

SCIENCE AND MECHANICS'den
Çeviren : NIZAMETTİN ÖZBEK

**Bugün Bize Tabii Görünen
Büyük Teknik Başarılar :**

ARŞİMET'İN LASER TOPU

İnsanlık tarihinin her döneminde olduğu gibi o zamanda herkes «gizli bir silâhdan» bahsediyordu. Sicilya Adasındaki Sirakuza şehrinin ihtiyarları büyük bir kararın arefesindeydiler, tehlikeli bir politika onları büyük bir savaşın eşiğine getirmişti. Bu gizli silâhı yapabilecek adam da matematikçi, fizikçi, Archimedes'ti. Kendisine devrinin Einstein'i diyebileceğimiz bu ihtiyar adamın akıl almaz, karışık makinaları iki yıldanberi sarılmış olan şehri kurtarmıştı.

Arşimed'in zamanında (M.Ö. 287-211) Sirakuza Kartaca'nın yanında Roma'lılara karşı savaşan Yunanlıların elindeydi. Hannibal buna karşılık olarak onlara yeni bir «Hür Büyük Yunanistan» vaatmişti. Başlangıçta Roma'nın günleri gerçekten sayılı gibi görünüyordu. Fakat sonraları Savaş Tanrısı Mars Hannibal'dan yüzünü çevirdi ve Romahlara gülümsemeğe başladı, nasıl olsa o bir Roma Tanrısıydı.

Sonunda Romahlılar yendikleri büyük düşmanlarının küçük bağlaşıklarını ceza-